

Parlamentul României
Senat

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări

Comisia pentru administrație publică

Nr. XIX/102/09.04.2024

Nr. XXX/146/09.04.2024

RAPORT COMUN

**asupra Raportului Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României
afereant anului 2022**

În conformitate cu dispozițiile art. 35 și 70 din Regulamentul Senatului, republicat, în vigoare, având în vedere și prevederile art. 2 și ale art. 8 alin. (2) din **Legea 246 din 12 iulie 2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României**, cu modificările și completările ulterioare, **Biroul permanent al Senatului, în ședința din 5 februarie 2024** au hotărât să transmită **Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări precum și Comisiei pentru administrație publică, Raportul Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României afereant anului 2022.**

Raportul de activitate pe anul 2022 al Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României a fost întocmit în temeiul prevederilor art. 2 și art. 8 alin. (2) din legea menționată anterior, conform căroră: " ... rapoartele bianuale de activitate a Institutului se analizează de comisiile parlamentare de specialitate, care informează plenul fiecărei Camere a Parlamentului."

La ședință a participat, în calitate de invitat, domnul Marius Ioan MAZILU, Președintele Institutului.

Domnul Marius Ioan MAZILU a prezentat membrilor comisiilor prezenți la dezbateri activitatea desfășurată de acest institut în anul 2022.

Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României este continuatorul tradiției științifice a Institutului de Științe Administrative înființat în anul 1925, reunind astfel personalități reprezentative din domeniul dreptului și al științelor administrative, de înaltă competență profesională, cu titlul științific de doctor și doctoranzi, cu experiență în activitatea de cercetare științifică ori în învățământul juridic superior sau care ocupă funcții în administrația publică sau în autoritatea judecătorească.

Obiectivul fundamental de înființare a acestor foruri a fost același, în perioada interbelică și în perioada post-revoluționară 1989, și anume acela de a asigura, pentru statul român, din partea mediului academic și de cercetare științifică, asistență și consiliere profesionistă și neutră din punct de vedere politic în sfera dezvoltării sistemului instituțional și fenomenului administrativ funcțional, ancorate la realitățile contemporane și de viitor ale României și Europei, prezentând rapoarte științifice anuale Parlamentului.

După cum se arată și în raportul depus, până în prezent, veniturile proprii ale Institutului au provenit exclusiv din închirierea unor spații din clădirea proprietate a

I.D.P.S.A.R., care a fost renovată parțial, prin eforturi proprii, fiind preluată într-o stare avansată de degradare.

De la înființare și până în prezent, toate activitățile LD.P.S.A.R. s-au desfășurat pe bază de voluntariat de către membrii institutului și colaboratorii din mediul academic și administrativ local, regional și național.

În consecință, sursele proprii posibil de colectat sunt reduse și ar putea interveni (eventual, complementar) în faza de susținere a unor activități și nu în aceea de derulare eficientă, consolidare și dezvoltare instituțională și patrimonială a Institutului, fapt care are consecințe negative asupra îndeplinirii scopului pentru care a fost creat.

După atâția ani în care finanțarea de la bugetul public național nu s-a realizat, patrimoniul Institutului s-a degradat treptat, fiind necesare resurse suplimentare pentru lucrările de reparații, modernizări și investiții la imobilul proprietate publică aflat în administrarea I.D.P.S.A.R., construit în anul 1890, inclusiv pentru acoperirea cheltuielilor de conservare, protecție, întreținere și funcționare.

Statutul de instituție publică pe care îl are LD.P.S.A.R. impune și o serie de restricții cu privire la măsurile pe care Institutul le-ar putea lua, inclusiv în materia atragerii unor fonduri structurale.

De aceea se impune o atitudine clară, neechivocă din partea statului cu privire la modificarea alineatului (1) al articolului 4 din Legea nr. 246/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României, cu modificările ulterioare, respectiv acordarea finanțării bugetare, concordantă cu sarcinile și rolul pe care I.D.P.S.A.R. trebuie și ar putea să le îndeplinească în societatea românească.

Din analiza raportului înaintat Senatului, reies următoarele:

1. Rolul și obiectivele LD.P.S.A.R. Anul 2022 și perspective:

1.1. Asigurarea, la un înalt nivel științific, a funcției de asistență și consiliere generală, juridică, politică și administrativă, pentru Parlament și Guvern, prin opinii și soluții având girul științific și al echidistanței politice, asigurate de înalta competență profesională și experiență în activitatea administrativă, judecătorească, de cercetare științifică ori învățământ superior a membrilor săi, precum și de mecanismul de constituire a institutului.

1.2. Activități de formare și perfecționare profesională a elitelor funcției publice, pe care să le investească cu profesionalism și cultură democratică.

1.3. Asistența și furnizarea expertizei necesare în procesul de fundamentare a politicilor de organizare și funcționare a autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, de reducere a birocrăției și de asigurare a standardelor buneii administrări, putând fi un garant al unor soluții pertinente, pe baze științifice.

1.4. Contribuția la asigurarea expertizei necesare realizării codificării dreptului public, prin participarea la redactarea proiectelor de Cod de procedură administrativă al României, Cod domenal ș.a.

1.5. Organizarea a cel puțin o conferință științifică anuală, de nivel național, regional european sau european, având ca temă de bază problematica cea mai de actualitate cu care se confruntă administrația publică din spațiul național integrat în spațiul administrativ european.

1.6. Elaborarea, dezvoltarea și implementarea unor programe coordonate cu celelalte instituții de profil din țară de formare și specializare profesională inițială și continuă a funcționarilor publici de la nivel debutant, mediu, de conducere și elitelor din domeniu, cu o durată de 1-6 luni, în domenii de interes pentru aceștia, în special în domeniul înțelegerii și asimilării noilor reglementări din sfera administrației publice.

1.7. Organizarea de programe de masterat, în colaborare cu mediul academic, în domenii actuale de interes pentru administrația publică.

1.8. Atragerea unor surse de finanțare guvernamentale sau europene

pentru proiecte din domeniul administrației publice.

Acest proces este puternic influențat de existența sau crearea unor rețele de parteneriat cu subiecți calificați din mediul academic și/sau profesional administrativ, din țară și/sau din străinătate. Aceste rețele care se realizează pe baza unor activități de networking profesionale, sunt greu de creat în lipsa unor resurse adecvate, materiale, financiare și umane cu caracter permanent.

Pentru îndeplinirea obiectivelor enunțate mai sus, este imperios necesar ca acest for științific și de cercetare să poată funcționa la parametri normali ai unei capacități administrative moderne de logistică, resurse umane și resurse instituționale, fapt care se poate realiza prin alocarea de resurse bugetare corespunzătoare.

2. Activități științifico-profesionale realizate în anul 2022

În cursul anului 2022, pe baza voluntariatului cadrelor didactice universitare care exercită conducerea LD.P.S.A.R. și a departamentelor acestuia, s-a continuat activitatea de networking și popularizare a institutului și activităților sale, precum și a rolului său în mediul academic și administrativ.

2.1. Aceste activități de networking au vizat menținerea și/sau dezvoltarea rețelei de cercetători științifici și practicieni ai dreptului public și administrației publice care, în condițiile unor proiecte mai complexe, să își unească operativ eforturile de realizare și implementare a acestora.

Echipele mixte de cercetători și practicieni s-au consolidat la nivelul fiecărui departament și au capacitatea de a se activa pe măsură ce anumite proiecte vor apărea.

Cu resursa umană cuprinsă în aceste rețele s-au realizat și în anul 2022, pe bază de voluntariat, o serie de **activități de consultanță pentru autoritățile publice din municipiul și județul Sibiu și din regiunea Centru**, inclusiv în ceea ce privește accesarea unor fonduri europene, astfel încât existența și capacitatea LD.P.S.A.R. de a lega teoria de practica administrativă să fie cunoscute și, mai ales, recunoscute.

2.2. LD.P.S.A.R. S-a implicat în realizarea de stagii și activități de pregătire practică pentru studenți în propria locație, dar și la autorități publice gazdă din municipiul și județul Sibiu, inclusiv prin organizarea de diferite vizite de studii la autorități administrative centrale și locale, cu discutarea unor teme de actualitate cu conducerea acestor instituții.

2.3. Au fost organizate o serie de **întâlniri online** între membrii LD.P.S.A.R. pentru menținerea suflului vital și spiritului în care a fost creat acest institut.

2.4. LD.P.S.A.R. a organizat la Sibiu, în perioada 25-26 noiembrie 2022, în parteneriat cu Asociația Institutul de Științe Administrative „Paul Negulescu”, Institutul de Științe Administrative din Republica Moldova și Editura Universul Juridic, **sesiunea anuală de comunicări științifice cu tema „Viața publică sub impactul codificării. 3 ani de la adoptarea Codului administrativ”**

La această manifestare științifică națională au fost înscrise peste 50 de lucrări ale unor cadre didactice universitare și specialiști din domeniul științelor administrative și sectorului public.

2.5. LD.P.S.A.R. a fost partener în organizarea la București, la data de **21 octombrie 2022**, de către Societatea Academică de Științe Administrative și Centrul de Drept Public și Științe Administrative din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative a **conferinței naționale anuale online cu tema CODUL ADMINISTRATIV: PREZENT ȘI PERSPECTIVE ÎN SPAȚIUL ADMINISTRATIV ROMÂNESC**

Conferința a reunit specialiști în domeniul dreptului public și al științelor administrative universitari, magistrați, funcționari publici - manifestarea constituindu-se într-un for național de dezbatere și analiză a noilor direcții de 6 cercetare în domeniu și a cuprins două secțiuni: *Secțiunea 1: Evaluarea cadrului normativ; Secțiunea 2: Evaluarea practicii administrative și Jurisprudenței.*

Încurajați de observarea unei preocupări sporite a decidenților, practicienilor și mediului academic cu privire la problematica reglementărilor de fond privind administrația publică, organizatorii conferinței au apreciat ca fiind de interes și actualitate dezbaterăa temei codificării administrative la trei ani de la adoptarea Codului administrativ.

În condițiile integrării europene, legiuitorul român a avut și are obligația să înfăptuiască atât armonizarea reglementărilor interne cu dreptul european, cât și unificarea și sistematizarea normativă, prin codificare și consolidare, pentru a asigura o bună guvernare și administrare și o mai bună protecție juridică a cetățenilor.

Adoptarea Codului administrativ a reprezentat o necesitate pentru îmbunătățirea sistemului normativ și instituțional în materie.

De asemenea, adoptarea Codului administrativ în anul 2019 a reprezentat un moment important în materia reglementării sferei publice. Întregul proces de codificare și modul în care a fost adoptat Codul au adus în discuție relația dintre puterea politică, administrație și societate și administrația publică, cât și ® calitatea generală a reglementării în dreptul public românesc.

La trei ani de la adoptarea Codului administrativ se poate contura o perspectivă de substanță asupra calității reglementării, precum și asupra modului în care Codul răspunde cerințelor și așteptărilor cetățenilor, funcționarilor publici și practicienilor, actorilor de drept public și privat și nu în ultimul rând mediului academic și specialiștilor în materie.

Evident, abordarea fenomenului administrativ este una sistemică, care nu se va reduce niciodată la o strictă interpretare tehnică a actelor normative. Din această perspectivă, manifestarea științifică de prestigiu s-a remarcat prin calitatea analizei științifice și practice pe care participanții au oferit-o asupra temelor de actualitate supuse atenției.

3. Propuneri de armonizare a dreptului public intern cu legislația Uniunii Europene

Preluarea în ordinea juridică internă a directivelor Uniunii, la termenul prevăzut în textul lor, complet și corect, trebuie realizată de statele membre prin adoptarea actelor normative naționale corelative.

I.D.P.S.A.R. contribuie, potrivit obiectivelor sale stabilite prin lege, la efortul de transpunere în termen a directivelor Uniunii Europene de către România, în calitate de stat membru.

Potrivit dreptului primar și jurisprudenței Curții Europene de Justiție, transpunerea constituie o obligație a fiecărui stat membru, cu caracter esențial pentru asigurarea deplinei eficacități a dreptului Uniunii Europene, a cărei nerespectare generează sancțiuni specifice.

Reiterăm faptul că niciun stat membru nu poate invoca nicio situație internă ori dificultatea interpretării unei directive pentru a justifica neîndeplinirea obligațiilor și nerespectarea termenelor de transpunere prevăzute de normele Uniunii Europene.

În cazul în care directivele nu sunt transpuse complet în termen, Comisia declanșează proceduri de infringement, care, în cazul netranspunerii, pot atrage după sine importante sancțiuni pecuniare.

Instituțiile și autoritățile publice din România cu atribuții de reglementare în domeniul în care intervine fiecare directivă sunt exclusiv responsabile pentru elaborarea, promovarea și adoptarea actului/actelor normativ(e) de transpunere și implementare a acesteia.

Imediat ce o directivă este transpusă, România, în calitate de stat membru al Uniunii, are obligația de a asigura notificarea măsurilor legislative naționale relevante, în platforma electronică specială, gestionată de către Secretariatul General al Comisiei Europene.

În acest context, LD.P.S.A.R., ca instituție de specialitate, se implică, alături de instituțiile responsabile, în procesul și efortul de transpunere în termen, completă și corectă, a directivelor U.E. în legislația României.

În anul 2022, la nivelul departamentelor LD.P.S.A.R. s-au realizat analize privind armonizarea dreptului intern cu legislația Uniunii Europene, fiind identificate 25 de

directive având termenul de transpunere în anul de referință, care nu au fost transpuse sau au fost transpuse parțial, urmând să fie elaborate studii suport, la solicitarea Parlamentului României, în scopul fundamentării și elaborării legislației românești de transpunere a acestora în ordinea juridică internă.

4. Activități științifice și de formare profesională în curs sau în perspectivă de realizare în anul 2023

4.1. Continuarea organizării, în colaborare cu facultățile de drept și administrație publică din Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova și Chișinău, de prelegeri pe teme de actualitate pentru funcționarii publici de conducere și de execuție dar și alți lucrători din sectorul public, precum: *implementarea Codului administrativ, implementarea Directivei UE a serviciilor, implementarea strategiei naționale de dezvoltare durabilă etc.*

4.2. Realizarea unor proiecte specifice de cercetare-dezvoltare ori de consultanță pentru Parlamentul României, în măsura comenzii sociale din partea forului tutelar.

Temele sugerate sunt: proiectul integrat de descentralizare și regionalizare în România; statul de drept contemporan și raporturile constituționale dintre autoritățile publice; optimizarea legislației financiar- fiscale și bugetare pentru îmbunătățirea gradului de colectare a fondurilor publice din toate categoriile de surse, pentru eficientizarea utilizării fondurilor publice în conformitate cu nevoia socială reală, precum și pentru combaterea fenomenului evaziunii și fraudei fiscale; strategii de restructurare a economiei naționale și de diversificare economică regională și locală în concordanță cu imperativele europene și cele globale impuse de necesitatea combaterii schimbărilor climatice la nivel mondial; eficientizarea serviciilor publice; coordonatele statului social; autonomia locală și unitatea statului român; dezvoltarea locală sustenabilă; criteriile de performanță în sectorul public; standardele bune guvernări.

4.3. Organizarea unor colocvii de dezbatere publică de actualitate cu invitarea unor parlamentari și oameni politici de mare notorietate în România și/sau Uniunea Europeană.

4.4. Participarea în parteneriat cu unități și instituții care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare cu aplicații la apelurile de proiecte de cercetare-dezvoltare. Sprijinirea învățării inteligente.

4.5. Organizarea și desfășurarea în parteneriat a unor stagii și activități, elaborarea și implementarea în parteneriat a unor standarde de calitate privind formarea continuă în domeniul administrației publice.

4.6. Operaționalizarea în cadrul institutului, în parteneriat și prin atragerea unor fonduri structurale de la Uniunea Europeană, a unui **Centru de studii, cercetări și competență în domeniul dreptului public și al științelor administrative**, care să cuprindă și un Centru de documentare pentru facilitarea accesului la literatura științifică internațională, la studii și cercetări aplicate în domeniul administrației publice și subdomeniilor conexe, precum și la resurse pentru valorificarea și susținerea specializării inteligente.

Față de cele prezentate, membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități împreună cu cei ai Comisiei pentru administrație publică au hotărât, cu majoritatea voturilor celor prezenți, în ședințele separate din zilele de 12 și 25 martie 2024, să supună, Plenului Senatului, prezentul raport comun.

Potrivit tezei finale a alineatului (2) al art. 8 din legea menționată anterior,
“ ... rapoartele bianuale de activitate a Institutului se analizează de comisiile parlamentare de specialitate, care informează plenul fiecărei Camere a Parlamentului.”

Președinte,

**Senator Cristian-Augustin
NICULESCU-ȚĂGĂRLAȘ**

Președinte

Senator/ Császár Károly Zsolt

Secretar,

Senator Laura-Mihaela MOAGHER

Secretar,

Senator Maricel Popa